

HELLSTRÖM, EBBA

En fotvandring från Undersåker till Ocke genom södra Jämtland.

Stockholm
1912

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

0

Res.
Su.
(Bn)
8

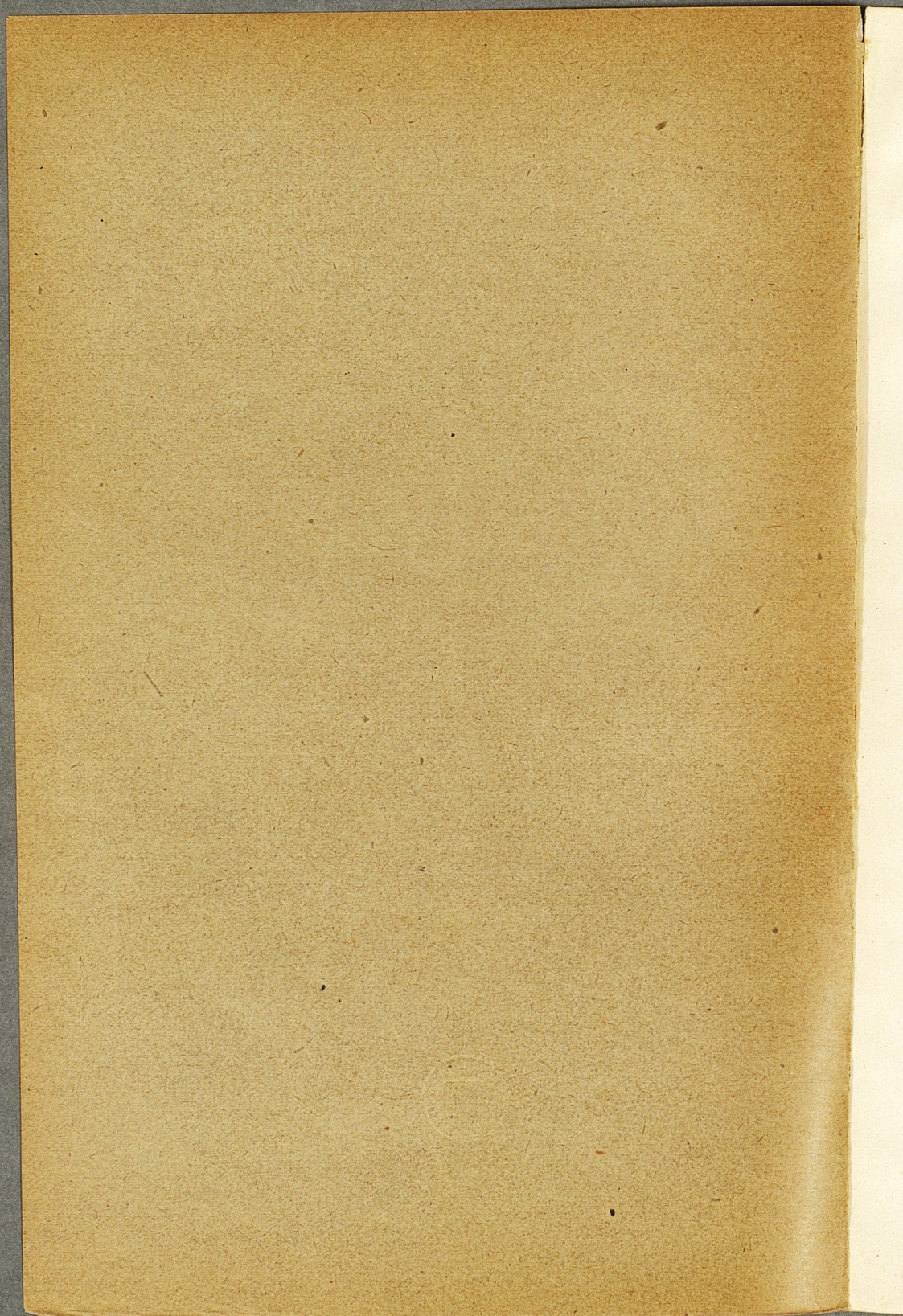
EN FOTVANDRING FRÅN UNDERSÅKER
TILL OCKE GENOM SÖDRA JÄMTLAND

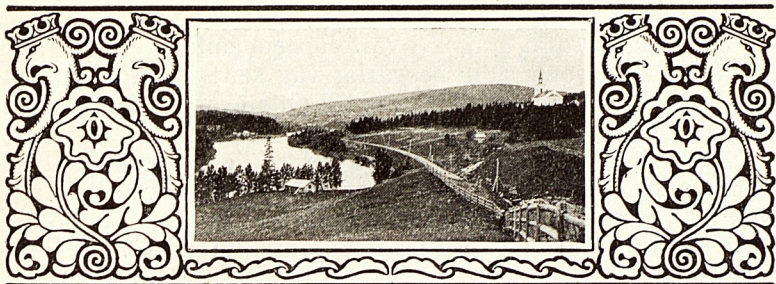
AF

EBBA HELLSTRÖM.

SÄRTRYCK UR SVENSKA TURISTFÖRENINGENS ÅRSSKRIFT 1912.

FD

EN FOTVANDRING FRÅN UNDERSÅKER TILL OCKE GENOM SÖDRA JÄMTLAND

AF EBBA HELLSTRÖM.

i voro fem flickor, som ingenting högre önskade än att få bege oss till fjälls, få känna både kropp och själ flyga uppåt i den lätta luften och njuta af de härliga fjällsynerna.

Vi beslöto följa den i Sv. Turistföreningens Resehandbok öfver Jämtland beskrifna turen Undersåker—Edsåsen—Vallbo—Hosjöbottnarna—Bydalen och begåfvo oss af en dag, försedda med kartor, kompass och matsäck i konten, på en sex-dagars vandring.

Från Undersåker gick färden uppför de skogiga höjderna mot Edsåsen, som vi snart passerade. Åreskutan speglade sig grant i den breda, lugna älven, och solen gassade hett. Snart glesnade Edsåsens gårdar, och ju mer vi lämnade den högre kulturen bakom oss, desto lättare gled vi fram genom skogen mot Vällistafjället. Förvillande ren- och kostigar gjorde sitt bästa att locka oss från vägen. Naturligtvis gingo vi fel och kommo en synnerligen besvärlig stig, som dock ledde rakt upp mot fjället. Pratet saktade af; vi knogade fram öfver kullfallna stammar i stillatigande gåsmarsch. Ett sakta ihållande regn påminde oss om vår dödlighet. —

Men vid skogsgränsen kom det luft under vingarna, och nu bar det af uppför, öfver fjällplatån fram mot den härliga utsikten. Där sträckte sig Anaris- och Bunnerfjällen samt Snasarnas lätt igenkänliga sadelformiga toppar.

På fjället mötte vi turister, och det blef vänligt utbyte af hälsningar samt frågor hvart färden gällde. »Å, då har ni långt kvar, och så'n besvärlig väg sen!» gladde de oss med, då de hörde, att vi skulle till Ottsjövallens fäbod, som ligger på andra sidan fjället.

Solen höll på att gå ned och göt rikligt med färg öfver skogar och fjällsjöar. Och foten sjönk gladeligt till kängskaffet i den svarta leran; man märkte det knappt. Själens flög liksom förgätande sitt jordiska omhölje fram öfver fjällvidderna.

En bit nedom skogsgränsen ligger Ottsjövallen, en grön platå, genomfluten af en kall, klar fjällbäck. Där mottogos vi vänligt af fäbotösen Gustafva, som lät oss husera i sin lilla prydliga stuga. I den öppna spisen brann eld och

golfvet var beströdt med doftande enris. Kläderna hängdes upp på tork, och insvepta i alla möjliga underbara plagg kokade vi litet mat. Gustafva delade med sig af sitt sänghög och tillredde däraf på träbritsen en bädd åt oss fem, som snart hvilade likt packade sillar på det hårda lägret, där alla vändningar måste ske på kommando.

Morgonen grydde strålande klar, och likt människorna i paradiset sprungo vi ut på vallen, badade i bäcken, borstade kjolar och smorde skor, togo farväl af den vackra fäboden och fortsatte utför fjället ner till Ottsjöby, som väl är en af de vackraste orter, man kan

JÄMTLANDSLAPP.

Teckning af förf.

se. Ottfjället reser sig mörkt och imponerande ur Ottsjön, och horisonten är kantad af ljusa fjäll. Öfver sjön får man rodd, men det finns också ett vadställe, där vattnet vid lågt vattenstånd når blott strax öfver knäet. Från andra stranden är det en knapp timmes promenad till

Vallbo genom den härligaste barrträdspark, där gråa lafskrikor ljudlöst flögo och bredde ut sina dämpadt röda stjärtar som glada färglickar i naturen.

Myggorna huserade grymt, och halft uppåtna nådde vi Vallbo, beläget som en grön platå i den härligaste krans af delvis snötäckt fjäll. Närmast höjer sig Middagsvalens skogklädda, litet krökta topp, som härifrån ter sig synnerligen intressant. I Vallbo finns kapell, där lappmäsas hålles två gånger om året, samt ett par gårdar. Det ena folket bor i sin ljusa och trefliga ladugård. Där var långa rader af bås för korna, och i kalfkätten, ordnad som en löfsal, spatserade sagolikt rena små kalfvar omkring i hvit oskuld. Utanför var husbondfolkets möblemang placeradt. Det såg så innerligen trefligt ut, både för folk och få!

Vi fingo natthärbärge i en stuga, och den del af vår lekamen, som myggen ratat, lades till hvila i små trånga soffor och sof på tills solen på nytt rann upp.

Lappen Tomas Fjällsten skulle denna dag visa vägen österut till Hosjöbottnarna, där nästa nattkvarter skulle finnas i ett lappläger.

Och så bar det af. Tomas kilade före på sina små krokiga ben, och vi kilade efter så likt honom som möjligt. Han följde renstigar, sprang i tusen små bukter, kastade tvärt in på en ny stig och slängde sig då och då ned i mossan, tände pipan och hvilade.

Rasterna användes att lära oss lappskick och seder. »Sir du, lilla jungfrun, jag säger du åt dej, men du ska säga ni åt mej, för jag är en gammal man, sir du!»

Han berättade också om uppkomsten af sitt släktnamn Fjällsten.

JÄMTLANDSLAPP.

Teckning af förf.

Det var i sista kriget mot Norge. Lapparna voro rädda för »armin» och gömde sig i en fjällklyfta bland Anarisfjällen. Där föddes Tomas farfar. En dag klättrade några lappar upp för att speja, men blefvo sedda, och »armin» tågade dit. Då soldaterna fingo se, att det blott var lappar, läto de helt fredligt traktera sig med mjölk och renkött. Bland dem var en präst, och han döpte den nyfödda gossen på en sten, som sedermera kallades »kyrksten», gaf honom namnet Fjällsten, och fjället har sedan dess nämnts Kyrkstensfjäll.

Färden gick öfver löfskogklädda åsar, öfver myr och mo utan väg. Vi vadade genom bäckar, ty i Jämtland får man ej gå som Israels barn genom Röda hafvet. Det var kallt och vått, utom för Tomas, som var klädd i vattentäta skinnbyxor och pjäxor. Han skrattade och slog sig på knäna då vi, ackompanjerade af bäckens forsannde, försiktigt tågade därigenom.

Den bakteriefria luften hindrar dock all förkylning, och genomvåta fortsatte vi vägen söder om Fångvattnet, öfver norra slutningen af Grapan, en af Anarisfjällens nordligaste delar. — Fångvattnet är en härlig och fiskrik fjällsjö med blått vatten, ej så stor, men rätt dryg att gå omkring. Vi följde dess södra strand öfver vidsträckta myrar. Nu fingo vi erfara nyttan af att vara försedda med lappsors breda trampyta. En kängbeprydd deltagare, som för tillfället äfven hängaf sig åt kulinariska intressen, sjönk nämligen plötsligt till midjan i en myr, och var sedan nästan omöjlig att få upp.

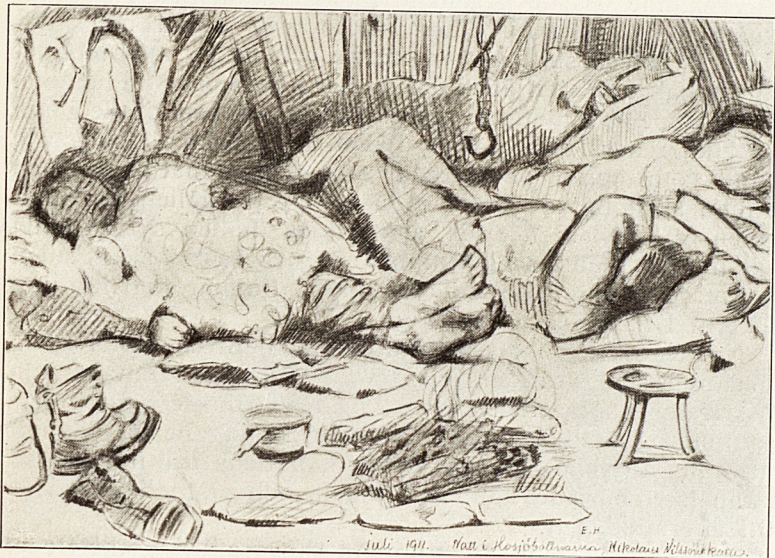
Vid den rätt strida Lillån togs en timmes matrast midt på dagen. Lappen dukade upp sina renbogar, samt smör och bröd ur en skinnpåse, och täljde i sig maten med slidknifven. Vi drucko civiliserad buljong af kapslar, hvilket jämte torkad frukt är bland det lättaste och smakligaste man kan medföra på en vandring.

Vägen fortsattes söder om Falkvalen, öfver löfklädda åsar, genom myggsvärmar fram mot Bredsjöhögen, från hvars fjällvidder man har en storartad syn öfver sjöar och fjäll. Här känner man sig ha kommit naturen så in på lifvet, och inför denna fria, milsvida utsikt försvinner hvarje tanke på en möjlig existens af samhälle och kultur. Det enda tecknet till lif är en orädd fågel, som med sina ungar simmar på en liten fjällsjö.

Nu framträdde ås efter ås, ju längre fram vi gingo, och Tomas förklarade, att bakom nästa ås skulle det bära ut-

för, ned till kåtan vid Hosjön. Och alltjämt syntes lika många åsar framför. Vi hade nu gått fyra mil i besvärlig terräng, voro röda och uppsvällda af hetta, mygg och knott och framkommo slutligen på kvällen rätt trötta till den gästvänlige fjällmannen Nikolaus Nilssons kåta.

Mellan Vallbo och Hosjön är det egentligen blott tjugusex km., men lapparna äro ej så noga med en mil mer eller mindre, de söka hellre efter god terräng, när de äro vägvisare.

NATT I NIKOLAUS NILSSONS KÅTA, HOSJÖBOTTNARNA.

Teckning af förf.

Nikolaus kåta var stor och präktig, byggd med förstuga, som tjänade både till vindfång och förvaringsrum, och sådan endast de mera företagsamma och förmögna lappmännen bygga. Vi fingo krypa in i kåtans rök, på de präktiga renhudar och fällar, som lappmor bredde ut, och somnade, liksom vaggade till sömns af värdfolkets dämpade och monotona prat på deras obegripliga jämt-lapska.

— Så småningom slocknade elden, och en blek stjärnhimmel skymtade genom takhålet, där en kylig nattluft spelade in.

På morgonen, lika vacker som de föregående, fingo vi ett friskt bad i Hosjön och roddes sedan af vår präktige lappman till andra stranden. Fortsatte nu ensamma efter lappens anvisningar öfver myr, hed och genom skog mot

Falkfångarfjällets östra del och följde Storån till Högläkar-
dalens fäbod, som genom sin mjölk och sitt färska bröd
gaf oss en stark känsla af civilisation. En snäll pojke rodde
oss utför ån, genom »Döda skogen» ner till Bydalen, den
kända turistorten mellan Drommen och Västerfjället. För
sina vänliga människors och präktiga femtio-öres-härbärgens
skull kommer Bydalen alltid att bevara en särskildt god
klang för våra öron.

Vi kände oss dock som mer eller mindre ruskiga indi-
vider efter dessa dar i vildmarken, hvarför vi snart nog skud-
dade Bydalens stoft af våra fötter och drogo upp mot det
lättbestigliga Västerfjället, där vi åter kände oss som hemma.

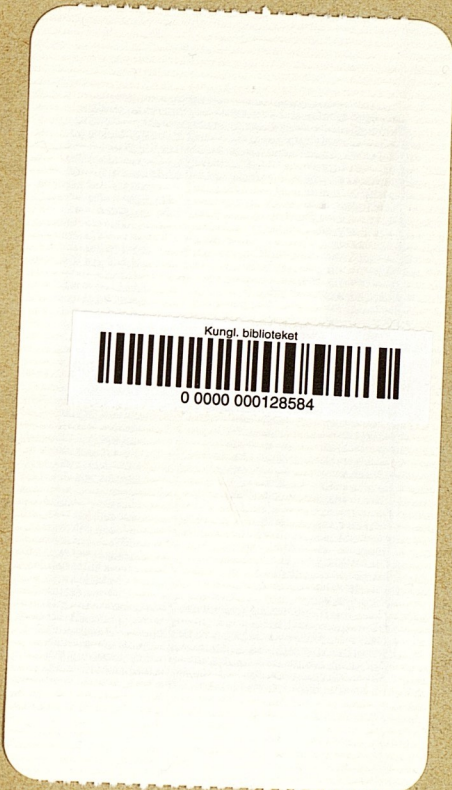
Däruppe inväntade vi solnedgången och beundrade några
enstaka renars språng öfver fjället. Nu mörknade skogarna
runt om och lågo utbredda som dystra mattor; en och
annan sjö glimtade fram, endast uppe på fjället sken ännu
solen. I väster, där de snöfläckiga fjällen syntes ända
till norska gränsen, blef himlen röd, och hastigt sjönk solen
bakom Åreskutan för att efter några timmar åter titta upp
österut i närheten af Storsjön.

Nu togo vi en genväg från toppen till en fäbod strax
nedanför skogsgränsen, gingo vilse och fingo i timtal arbeta
oss fram genom en riktig urskog med rikaste och hinder-
sammaste växtlighet, tills vi nådde Strömvallen, en fäbod
med turisthydda. Det var stekhett, nattens och morgonens
strapatser började kännas i benen, och vi hvilade därför
till eftermiddagen.

Nu återstod blott tre timmars skogsvandring till Ocke,
vår hemort för sommaren. Svalkade och upplifvade tågade
vi sjungande fram, glada att ej möta någon mer musika-
listiskt bildad person. —

Snart skymtade Indalsälven fram vid Ockesjön, och åskan
gaf en dånande salut för vår hemkomst.

Kungl. biblioteket

0 0000 000128584

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM 1912.

www.books2ebooks.eu